

„Eesti ja Eesti inimesed on palju läbi elanud. Kuid tegelikult puudub meil tänaseni ülevaade, mis täpselt juhtus Eestis Nõukogude perioodil,“ ütles president Toomas Hendrik Ilves täna Kadriorus, Eesti Mälu Instituudi rahvusvaheline komisjoni esmakordsel kogunemisel.

Riigipea sõnul on meil ja meie lastel õigus teada, mis toimus. „Seetõttu jätkab Eesti Mälu Instituut sealt, kus Inimsusevastaste Kuritegude Uurimise Eesti Rahvusvaheline Komisjon lõpetas. Kaardistades ning uurides Nõukogude perioodil, 1944–1991 toime pandud inimõiguste rikkumisi, mis ei vasta inimsusevastaste kuritegude definitsioonile.“

„Eesti Mälu Instituudi eesmärgiks ei ole välja selgitada, et Nõukogude Eestis inimõigusi rikuti. Selles ei ole küsimustki,“ ütles president Ilves. „Siiski on vajalikud üksikasjalikud ajalooüringud, et vastata küsimusele, kuidas ja mil määral inimõigusi rikuti.“

Eesti riigipea toonitas, et Eesti Mälu Instituut ei mõista õigust ega tunnista kedagi süüdi: „Instituudi poolt tuvastatud faktidel ei ole õiguslikke tagajärgi. Meie eesmärgiks on mõista.“

Instituudi uurimiskava täitmisel on aluseks grantide süsteem, mille jaotumise uurijate ja teemade vahel otsustab rahvusvaheline komisjon.

Eesti Mälu Instituut asutati president Ilvese eestvedamisel 1. veebruaril 2008. Instituudi rahvusvahelisse komisjoni kuulub silmapaistvaid teadlasi ja poliitikategelasi mitmest riigist:

Enrique Barón Crespo (Hispaania), õigus- ja majandusteadlane, Euroopa Parlamendi president 1989–1992

Timothy Garton Ash (Suurbritannia), Oxfordi ülikooli Euroopa uuringute professor, Oxfordi ülikooli St. Anthony kolledži Isaiah Berlini lektoraadi juhtivteadur ja Stanfordi ülikooli Hooveri instituudi vanemteadur

Kristian Gerner (Rootsi), Lundi ülikooli emeritprofessor, ajaloolane

Paavo Keisalo (Soome), erudiplomaat, aastatel 1999–2009 minister Max Jakobsoni abi tema kohustustes Inimsusevastaste Kuritegude Uurimise Eesti Rahvusvahelise Komisjoni esimehena

Nicholas Lane (Ameerika Ühendriigid), Ameerika Juudi Komitee endine asepresident ja rahvusvaheliste suhete komisjoni esimees, 1999–2009 Inimsusevastaste Kuritegude Uurimise Eesti Rahvusvahelise Komisjoni liige

Lasse Lehtinen (Soome), kirjanik, Euroopa Parlamendi liige 2004–2009

Markus Meckel (Saksamaa), usuteadlane ja poliitik, Saksa DV välisminister aprillist augustini 1990, Saksa Bundestagi liige 1990–2009

Norman M. Naimark (Ameerika Ühendriigid), Stanfordi ülikooli Robert ja Florence McDonnelli lektoraadi Ida-Euroopa Uuringute professor

Yakov M. Rabkin (Kanada), Montreali ülikooli ajaloo professor

Pavel Žáček (Tšehhi), sotsiaalteadlane, Totalitaarse Režiimide Uurimise Instituudi direktor

Lisainfo: www.mnemosyne.ee

Eesti Mälu Instituudi tegevuspõhimõtete [raamdokument](#) .

[Tallinnas oli koos Mälu Instituudi rahvusvaheline ekspertide komisjon](#) , ERR

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond
tel 631 6229